

Ετήσιο Πρόγραμμα Παιδαγωγικής Κατάρτισης (ΕΠΠΑΙΚ)
Πρόγραμμα Ειδίκευσης στη Συμβουλευτική & τον Προσανατολισμό (ΠΕΣΥΠ)
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οργάνωση, Διοίκηση και Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

ΔΙΔΑΣΚΩΝ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: 2024-2025

ΕΞΑΜΗΝΟ: ΕΑΡΙΝΟ

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου: Περιεχόμενο

- ▶ **Συνθήκες μεταπολεμικά**
- ❖ Οικονομική ανασυγκρότηση από τον Β΄ ΠΠ
- ❖ Οικονομικός ανταγωνισμός των δυτικών χωρών
- ❖ Η «μάχη παραγωγής» Ανατολής-Δύσης (ΗΠΑ-ΕΣΣΔ)
- ❖ Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ Οι πηγές πλούτου για την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας είναι:
 - ❖ Ευφορία της γης
 - ❖ Υπέδαφος
 - ❖ Πρώτες ύλες
 - ❖ Ο άνθρωπος (η σημαντικότερη από όλες)
- Μία από τις μορφές κεφαλαίου είναι οι γνώσεις και οι δεξιότητες του ανθρώπου
- Είναι η σημαντικότερη γιατί η επένδυση σε αυτή είναι πιο αποδοτική

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ Η οικονομική ανάπτυξη και η ίδια η επιβίωση των εθνών εξαρτάται από την ορθή και αποτελεσματική χρήση των διανοητικών πηγών πλούτου, δηλαδή του ανθρώπινου κεφαλαίου
- ▶ Η θεωρία αυτή εξηγεί
 - ❖ τις ανισότητες στην οικονομική ανάπτυξη ανάμεσα σε διάφορες χώρες
 - ❖ την οικονομική ανισότητα ανάμεσα στις κοινωνικές ομάδες μιας χώρας

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου: Περιεχόμενο

- ▶ Η επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο συνίσταται στην επένδυση
 - ❖ Στην εκπαίδευση
 - ❖ Στη δημόσια υγεία
 - ❖ Στην εσωτερική μετανάστευση
- Οι επενδύσεις αυτές αυξάνουν την παραγωγική ικανότητα του ανθρώπου
- Και με βάση αυτές ερμηνεύτηκε η κοινωνική ανισότητα στις ΗΠΑ

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ Αιτίες των κοινωνικών ανισοτήτων
 - Η περιορισμένη μόρφωση
 - Η μειωμένη φροντίδα για την υγεία
 - Οι φυλετικές διακρίσεις
 - Η ανισότητα των δύο φύλων
- Οι κοινωνικές ομάδες που πλήττονται από τα παραπάνω είναι:
 - ✓ Οι αγρότες
 - ✓ Οι μαύροι
 - ✓ Οι γυναίκες

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ Η ίδια συλλογιστική ερμηνεύει
 - ❑ την περιορισμένη οικονομική ανάπτυξη σε διάφορες χώρες κυρίως της Ασίας
 - ❑ Την αλματώδη οικονομική ανάπτυξη της δυτικής Γερμανίας και της Ιαπωνίας
 - ❑ Δηλαδή στις υπανάπτυκτες χώρες γίνεται επένδυση μόνο σε υλικά και μηχανήματα και όχι πρόσθετη επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό
- **Συνέπεια:** οι ανθρώπινες ικανότητες για παραγωγική εργασία είναι χαμηλότερες από τις επενδύσεις, άρα οι επενδύσεις είτε δεν απορροφώνται γρήγορα είτε δεν αξιοποιούνται

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ Η ανώτατη εκπαίδευση και η συσσώρευση γνώσης είναι προϋποθέσεις για την παραγωγή υψηλής τεχνολογίας
- ▶ **Συνέπειες:**
 - παρουσιάζεται υψηλή ζήτηση για ανώτατη εκπαίδευση
 - Δόθηκε προτεραιότητα στο ζήτημα της ισότητας των εκπαιδευτικών ευκαιριών

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου: περιεχόμενο

- ▶ Οι Κάραμπελ και Χάλσεϋ υποστηρίζουν ότι η ιδέα, σύμφωνα με την οποία η επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο
 - Αυξάνει την ατομική παραγωγικότητα
 - Δημιουργεί εκείνη την εργατική δύναμη που είναι αναγκαία για την ταχεία οικονομική ανάπτυξη
- εντοπίζεται ήδη στους οικονομολόγους του πρώιμου 19^{ου} αιώνα, αν όχι και στον Άνταμ Σμιθ

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ **ΗΠΑ, 1949:** δημιουργείται Επιτροπή για τις ανθρώπινες πηγές πλούτου και την υψηλή ειδίκευση. Επικεφαλής ο κοινωνιολόγος Ντάελ Γούλφλι, ο οποίος δημοσιεύει μια μελέτη με τίτλο: *Οι πηγές της Αμερικής σε ειδικευμένο ταλέντο*
- ▶ **Συμπεράσματα:**
 - 1) για την ανάπτυξη του Αμερικανικού έθνους μεγάλη σημασία έχει η ορθή εκμετάλλευση των διανοητικών πόρων
 - 2) Εντοπίστηκε απουσία ισότητας ευκαιριών στη μόρφωση με αποτέλεσμα τη σπατάλη της εθνικής πηγής πλουτισμού που είναι το ταλέντο
 - 3) Το εκπαιδευτικό σύστημα εμφανίζεται ως ο ουσιαστικότερος μοχλός για την οικονομική ανάπτυξη

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου:

Περιεχόμενο

- ▶ Μεγάλης σπουδαιότητας κρίνεται το ζήτημα της ισότητας ευκαιριών στην εκπαίδευση
- ▶ **Λόγοι:**
 - ❖ η τεράστια απώλεια ταλέντων που για οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους μένουν έξω από τα ανώτερα σχολεία
 - ❖ Η παραδοσιακή κριτική της σοσιαλιστικής πολιτικής θεωρίας που καταγγέλλει την ανισότητα της καπιταλιστικής κοινωνίας

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου: περιεχόμενο

- ▶ Στη θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου ενυπάρχει η θεωρία της αναγκαιότητας της επένδυσης σε ανθρώπινο κεφάλαιο για να καταπολεμηθούν οι δυσλειτουργίες της κοινωνίας και οι δυσλειτουργίες της εκπαίδευσης
- ▶ Το αίτημα για ίσες εκπαιδευτικές ευκαιρίες στηρίζεται θεωρητικά στην αστική αντίληψη για την ισότητα (τη συναντάμε στο Κοινωνικό Συμβόλαιο του Ρουσσώ). Αναφαίρετο το δικαίωμα για εκπαίδευση όλων των πολιτών του έθνους-κράτους
- ▶ Επιτάσσει την κατάργηση των οικονομικών, θρησκευτικών, φυλετικών, γεωγραφικών κ.ά. εμποδίων προς τη μόρφωση ούτως ώστε η άνοδος των ατόμων στην εκπαιδευτική και κοινωνική κλίμακα να γίνεται **αξιοκρατικά**

Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου: Σημασία

- ▶ Η θεωρία του ανθρώπινου κεφαλαίου επηρέασε τις κυβερνήσεις των δυτικοευρωπαϊκών χωρών και τους διεθνείς οργανισμούς
- ▶ Τα συμπεράσματα της θεωρίας που επηρέασαν τους παραπάνω είναι:
 - ❑ Οι σπουδαιότερες ατέλειες της οικονομίας διορθώνονται με την αύξηση των δαπανών για την εκπαίδευση και τη δημόσια υγεία, με την αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό και όχι σε φυσικά αγαθά
 - ❑ Η μείωση της άνισης κατανομής του εισοδήματος ευνοεί την οικονομική ανάπτυξη
 - ❑ Η οικονομική ανάπτυξη εξασφαλίζεται με την τεχνολογική πρόοδο, η οποία, με τη σειρά της, προϋποθέτει τη δημιουργία και τον πολλαπλασιασμό των ειδικών. Άρα οι δαπάνες για την εκπαίδευση είναι οικονομικά αποδοτικές